

LA COLUMNA DE FOC - LA COLUMNA DE FOC - LA COLUMNA DE FOC

COM HA D'ESSER EL
"DECRET DE BILINGÜISME"

Sembla que els Consells Interinsular i de Mallorca, i d'una manera especial la Conselleria de Cultura, han pres consciència de la importància transcendental que l'anomenat "decret de bilingüisme" tindrà per a la normalització lingüística i cultural del nostre poble, fins al punt de marcar l'entrada en una nova etapa de la nostra història. Les darreres declaracions de responsables de l'entitat pre-autonòmica mostren clara confiança que podrà ser aprovat en consell de ministres a mitjan juliol. Esperem que sigui així, perquè aquesta és pràcticament una data límit per a la preparació del nou curs escolar.

El decret ha estat unànimement reclamat per totes les forces polítiques i per les entitats culturals preocupades pel recobriment de les nostres senyes d'identitat. Ningú no s'ha travestit a manifestar-se en contra, perquè saben que rebutjar-lo equivaldria a rebutjar l'element essencial del nostre recobriment. Però hi ha gent interessada a evitar "maficament" la normalització, i hi ha una campanya en marxa d'anti-conscienciació popular, propugnant que s'ha d'ensenyar als nostres nins "mellorquí, no català", i que tal ensenyament ha d'esser "voluntari, no obligatori". Se senten comentaris tan "divertits" com: "Si posen el català obligatori, enviaré els meus fills a estudiar a Madrid", o "fer obligatori l'ensenyament de la nostra llengua és discriminatori, perquè carrega els nostres fills amb una assignatura més que als altres estudiants espanyols". D'altra banda, hi ha gent que declara que l'ensenyament obligatori DEL català no basta per res, i que s'ha d'obligar a fer-lo EN català, perquè l'ensenyament a

Mallorca s'ha d'impartir en la llengua de Mallorca.

De manera que en aquest moment hi ha una considerable quantitat de mallorquins que demanen "com serà el decret" i es manifesten disposats a rebutjar-lo si "fa llarg" o si "es queda curt".

Em sembla manifest que hi ha necessitat de clarificació del tema, i que aquesta clarificació convé que sigui feta des del Consell, com a responsable de la política cultural i del govern de les Illes.

De totes maneres, una cosa sembla evident: el decret ha de tenir el mateix abast que tenen els de Catalunya i d'Euskadi. Seria absurd demanar que en tingués més, perquè és segur que el nostre grau de conscienciació és inferior al d'aquests dos pobles, i si ells, amb la seva gran pressió col·lectiva, no han pogut anar més enllà, no serem nosaltres que hi arribem. Però tampoc no podem demanar menys, perquè la fita és assequible (hi ha nombroses promeses de no concedir tracte de privilegi a uns pobles respecte dels altres), i necessària per a una normalització cultural: catalans i bascos en són ben conscients, i si una part del nostre poble no ho és, ell no en té cap culpa.

Donat que aquí parlem de la mateixa llengua que a Catalunya, hauria bastat un decret que fés extensible a les Illes allò que es disposa en el decret català i en l'ordre ministerial que en determina la pràctica. S'ha preferit fer un decret específic per a nosaltres, i em sembla molt bé; però tots els especialistes que coneixen que han intentat redactar-ne un projecte pel seu compte (i són molts!), han arribat a la mateixa conclusió: els surt un text molt semblant al del decret de Catalunya. És de su-

posar, per tant, que també els tècnics que han preparat el projecte del Consell hauran arribat al mateix resultat.

I què estableix aquest decret? Estableix l'ensenyament generalitzat del català a preescolar, EGB, formació professional i B.U.P., i permet l'ensenyament en català en els centres que ho decidixin així i en la decisió intervenen la direcció i claustre de professors, els alumnes i els pares, de manera que no crec que ningú s'hi pugui oposar.

Recordem una vegada més que "llengua catalana" no vol dir "la llengua de Catalunya" (com llengua castellana no vol dir la "llengua de Castella"), ni llengua espanyola "la llengua d'Espanya", ni llengua francesa "la llengua de França", etc., sinó la llengua pròpia d'uns determinats territoris (situats en gran part dins els límits d'Espanya, però també dins els de França, i fins i tot un poble —l'Alguer— d'una illa italiana), dels qual les Illes Balears i Pitiuses formen part amb tots els honors. També la literatura catalana és la literatura feta en aquesta llengua, i els mallorquins podem presumir de tenir-hi figures de primera fila, a totes les èpoques, des de Ramon Llull fins als escriptors actuals.

Que estiguin tranquils, doncs, els qui volen que els seus fills aprenguin mallorquí (i encara que vulguin que aprenguin solerí, o polenci, o felanitxer); poden estar segurs que l'aprendran, i que aprendent-lo aprendran català, i en podran donar amb una culereta a molts de barcelonins que el parlen i l'escrivien molt malament...

D'altra banda, ensenyament generalitzat, i vol dir ensenyament obligatori? Si, en el mateix sentit que ho és l'ensenyament del castellà o de les

matemàtiques, i no si ho entenem com un "trágala" opressor. ¿Per què l'ensenyament del castellà no pot ésser voluntari? Simplement, perquè és necessari per als nostres fills, i els responsables de l'Administració no poden ni volen exposar-se que qualque pare decideixi que el seu fill "ja aprendrà prou castellà mirant la televisió o tractant amb castells, i no val la pena que carregui la seva tasca escolar amb una assignatura més". Per les mateixes circumstàncies, l'Administració s'ha d'assegurar que tots els ciutadans que volen viure a Mallorca, (siguin o no mallorquins d'origen) tendran ocasió de conèixer la llengua de Mallorca, sense sotmetre's a la temptació de la comoditat.

Aquesta obligatorietat no és discriminatoria; en tot cas, és una exigència de la situació del país: els mallorquins necessitem aprendre dues llengües perquè així ho determina la nostra situació, quasi de la mateixa manera que tenim els desavantatges de la insularitat: és un inconvenient haver de travessar la mar per anar a Madrid, per exemple; però no és una discriminació.

D'altra banda, l'ensenyament de la nostra llengua no pot ésser voluntari, perquè ha d'estar inclòs dins la jornada normal dels fills, sense implicar un esforç suplementari (tal esforç sí que seria discriminatori), i això suposa una redistribució de l'horari de castellà i de llengua estrangera, que s'ha de fer igual per a tots. És un feina coordinada de l'equip de mestres de l'àrea de llenguatge, els fills aprendran les tres llengües sense més esforç del que ara els costa aprendre'n dues.

Finalment, hem de tenir en compte que el decret no pot establir l'ensenyament com a voluntari, per una raó molt senzilla: perquè ja fa molt de temps que amb aquest caràcter està establert. El que passa és que està ben demostrat que l'ensenyament voluntari d'una matèria que s'afageix (generalment en hores inòmodes) a una jornada de treball carregadíssima de matèries obligatòries, resulta fatalment inútil (sigui quina sigui aquesta matèria). L'ensenyament de la llengua del país ha d'esser una part de la tasca normal de tots els estudiants del país, no una heroicitat dels alumnes extraordinaris. I aquesta normalitat només la pot donar el decret que esperem amb candeleteres, i que sembla que està a punt d'arribar.

AINA MOLL

POESIA DELS PAISOS
CATALANS A ELX

PER JOSEP MARIA LLOMPART

Heus aquí la notícia, podau llegir-la amb totes les connotacions que vulgueu. Els dies 26 i 27 de maig, la ciutat d'Elx (Baix Vinalopó), extrem sud del País Valencià, ha estat l'escenari d'una trobada de poetes del nostre país. Poetes "catalunyesos" —com n'hi ha qui diuen, amb somegeria, per tal d'evitar que monopolitzin els el títol de "catalans"—, poetes valencians, poetes de Mallorca i de Menorca. D'encontres de poesia se'n celebren a tot arreu, però els que es fan a casa nostra la poesia és plena, encara, de virtuts inconegudes, com afirmava el senyor Joan Maragall.

No pretenc fer una crònica de l'encontre, sinó, senzillament, deixar-ne constància com a testimoni. Em limitaré a dir que la cosa va anar bé, fins i tot molt bé. Les ponències presentades foren prou clares per definir un panorama i prou polèmiques per suscitar un diàleg viu. El col·loqui, concis a nivell brillant per Joan Brasa, Josep Píera, Vicens Aitalló i Xavier Bru de Sala, va ésser, efectivament, una gran sorpresa: hom l'ha pogut qualificar d'ègic i de constructiu. D'això en diuen adreçar una ametta. Fins i tot l'habitual lectura poètica a càrrec dels participants, malgrat l'eco inevitable de ritual floralisc o de festeta de fi de curs, es va voltar d'un aire seriós i àdhuc emotiu.

Però ja ha dit que no és això el que tot i ésser ben ramonista m'interessa remarcar. Perquè crec que allò

que val sobretot és la circumstància en què l'encontre ha tingut lloc: el fet de celebrar-se en una comarca fins a cert punt marginada, del País Valencià; el fet de comptar amb el suport eficaç d'un Ajuntament democràtic que s'ha desinteressat perquè les coses rutllassin com calia; el fet que en aqueixes contrades del Sud s'hagi estructurat un grup d'escriptors novells —el grup "Alcúdia"—, capaç d'organitzar l'encontre i de publicar una revista digníssima que es diu "Tabala". Admirable País Valencià!

Admirable enmig de les tensions, de les violències i demencialitats que l'assetgen. Quan el batle d'Elx va saludar els participants amb unes paraules plenes de fe en la nostra llengua i la nostra cultura, quan Josep Bevià, en nom del Consell del País Valencià, pronunciava un discurs hàbil i transparent alhora, i, sobretot, quan els poetes joves —joveníssims— del Baix Vinalopó —poetes d'Elx, de Crevillent, de Santa Pola, de Guardamar...— llegien, amb aquell punt de timidesa, els seus versos en la nostra llengua catalana, confés que em vaig sentir molt més segur del nostre país, dels nostres països.

A la ciutat d'Elx, prop de la ratta de Múrcia, un grup d'allòs treballen amb il·lusió per tots nosaltres, pel nostre patrimoni comú. Cal que a Mallorca se sàpigui, i que els sàpiguen que els mallorquins els fem costat. Heus aquí, al capdavant, la notícia que havia de donar-vos.

NOVES ENDEVINALS DE GLOSADOR

PER EN TONI DE S'IMPRENDA

- M'agrada anar per amunt unint germans separats i quan se són ajuntats si torn deval·lar, ja ho saps, departats queden al punt.
- ¿Voleu que estigui content? Idò dau-me molta brançal Però no em tanqueu, que em manca per alegrar-me un bon vent.
- Diuen que ara va de bo i jo dic que de bo va; ¿quina cosa al món hi ha que dins ses basses se'n fa i aquí et faig recordar jo?
- Al meu pes molts se'n dobleguen i jo no ho faig per ningú; i no és mon orgull, segur, u fa que se pliqui algú dels qui amb mi un treball empenen.
- Es meu nom conté és d'un arbre alt i de fullatge espès, i enc que no em tinguin per res, queicú amb mi un esglai ha pres que l'ha deixat fred com marbre.

(Les solucions, dissetbe que ve).

MUSICASA

Santiago Ramón y Cajal, 10

Tel. 281559/Palma

(JUNTO
PZA. HORNABEQUE)

Piper II

la música en casa

HAMMOND

con sólo dos dedos...

